

Dokument nr. 8:106

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentant Randi Karlstrøm om bortfall av samordning av fiskerpensjonen ved uførhet for fiskere under 60 år

Til Stortinget

Bakgrunn

Fiskerpensjonen er en nedtrappingspensjon fram mot pensjonsalder som fiskerne har betalt inn tidligere i sitt yrkesaktive liv. Denne pensjonen gir dem mulighet til å trappe ned fisket og gir dem pensjon uavkortet i tillegg til fiskeriinntekt. Dersom fiskeren blir ufør faller selvsagt næringsinntekten fra, men i tillegg trekkes fiskerpensjonen. Når uførhetspensjonen skal beregnes er det vanlig å vise til den forventete inntekt uten uførhet, dvs også inntektene fra fiskerpensjonen. Siden fiskerpensjonen faktisk faller bort, er denne pensjonen relevant for beregning av «forventet framtidig inntekt uten uførhet». Dagens praksis og lov er ikke riktig i forhold til det som er fiskerpensjonens formål.

Mens uførepensjonen skal erstatte tapt ervervsevne, så er pensjonstrygden for fiskere en form for livrente som betales ved oppnådd alder uten hensyn til ervervsevne. Sistnevnte er ikke gjort avhengig av redusert ervervsevne eller tap av næringsinntekt. Den er kun avhengig av alder og ved siden av dette, av om fiskeren er uføretrygdet. Ingen ting annet teller. Selv om dette ikke diskvalifiserer trygdeforvaltningen fra å samordne iht. lov om pensjonstrygd for fiskere § 8, er forholdet av betydning ved utregningen av hvilken inntekt som står i et «rimelig forhold til den inntekt som faller bort». Etter forslagsstillers skjønn er et totalt bortfall ikke rimelig, og det konstateres at vi er havnet nettopp der Samordningsutvalget er, med sine sterke innvendinger mot gjeldende regler for samordning av uføretrygd og pensjon, riktignok som kommentar til et noe annet trygdetilfelle:

«Rimelighetsbetraktninger tilsier at det ikke bør foretas samordning mellom yrkesskadepensjon og

den senere opptjente tjenestepensjon i disse tilfellene (en gradert uførepensjonist som opptjener pensjonsrett med sin restarbeidsevne), da det vitterlig dreier seg om pensjoner som kompenserer ulike former for inntektstap».

Selv om situasjonen som beskrives ikke gjelder fiskerpensjonen direkte, gjelder påpekingen opptjening som fremmer flere ulike former for inntektstap hvor så vel uføretrygd som pensjonstrygd er involvert, slik tilfellet er her. Mens uføretrygden kompenserer for tap av ervervsevne, gir fiskerpensjonen handlefrihet i alderdommen. Pensjonstrygden er ikke en ytelse som inntreffer som følge av uførhet eller tap av ervervsevne, men noe som snarere tvert imot bortfaller pga. tapt ervervsevne. Den inntekt som faller bort er inntekten av fisket, altså inntekt av ervervsgrunnlaget og med det også livrenten, dvs. pensjonstrygden. Det er dette samlede inntektsgrunnlag som uføretrygden rettsriktig utmålt, skal stå i et rimelig forhold til.

Forslag

Etter forslagsstillers syn må § 8 i lov om pensjonstrygd for fiskere endres slik at fiskerpensjon ikke samordnes ved uførhet. På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag til endring av § 8 i lov om pensjonstrygd for fiskere, slik at fiskerpensjonen ikke lenger blir samordnet ved uførhet.

26. april 2001